

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ivs Ecclesiasticvm

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

II. De Fide Catholica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62620)

Orthodoxæ Fidei Myſterio Sententiarum juſtam declarationem, oppugnationemque & vindicationem profundis ſpeculationibus Theologi ex officio ſuo proſequuntur.

ARTICULUS II. De Fide Catholica.

SUMMARIUM.

19. Fides alia Humana, alia Divina,
20. Et hæc vel Privata, vel Catholica,
21. Et ad ſalutem homini neceſſaria eſt.
22. Præcipua Catholica Fidei myſteria ſunt SS. Trinitas,
23. Verbi Divini Incarnatio,
24. Acerbiſſima Paſſio & Mors:
25. Ejus adventus in Judicium & Reſurrexio mortuorum:
26. Euchariſtia, Baptiſmus cum cæteris Sacramentis:
27. Unitas & authoritas Eccleſiæ Catholica:
28. Cujus doctrina firmiſſimè inherendum.
29. Fides rurſum alia Habitualis, alia Actualis:
30. Alia Explicita, alia Implicita eſt.
31. Ad ſalutem neceſſaria quadam dicuntur Medijs, alia Præcepti neceſſitate.
32. Priori modo Habitualis omnibus:
33. Ratione verò utentibus neceſſaria etiam eſt Fides Actualis,
34. Saltem, quòd Deus ſit, & Remerator ſit.
35. Explicita fides SS. Trinitatis & Incarnationis, non Medijs:
36. Sed Præcepti neceſſitate neceſſaria eſt.
37. Sicut & notitia Symboli Apoſtolorum,

38. Et aliorum Fidei dogmatum,
39. Saltem quoad ſubſtantiam.
40. De ſcientia rerum Fidei Parochijs,
41. Et Episcopis neceſſaria.

Fidei nomen ſumitur variè; ali-
quando enim denotat fiduciam:
aliquando promiſſionem, aut fi-
delitatem ſeu conſtantiam in pro-
miſſione obſervanda: aliquando bonam
Conſcientiam. Hòc locò accipitur pro
myſterijs, ſive rebus credendis: & pro
habitu vel actu intellectus, quò illis no-
bis propoſitis aſſentimur. Hoc ſenſu
& generatim accepta Fides, vel Humana
vel Divina eſt: prout hominis vel Dei nobis
loquentis dictis aut revelationibus pro-
pter ejus authoritatem aſſentimur, Lai-
man. *Theolog. Moral. Lib. 2. tract. &*
cap. 1. n. 2.

Authoritas autem illa, quæ move-
mur ad aſſentiendum, eſt nobis loquen-
tis Veracitas ſive infallibilitas, tam in co-
gnoscendo quàm in loquendo; cum, ſi eum
rei, de qua loquitur, non habere ſcien-
tiam, vel de ea aliter, quàm ſcit, loqui;
ac proinde circa eam falli, aut fallere
nos velle, judicemus, ejus loquentis di-
ctis non aſſentiamur: & contrà, ſi eum
rei ſcientiam, de eaque ſecundùm hanc
loquendi voluntatem habere judicemus,
ejus dictis aſſentiamur: tantòque aſſen-
tiamur firmiùs, quantò magis eum eſſe
Veracem, ſive certiorum & minùs falli-
bilem rei ſcientiam, & ſecundùm hanc
nobis loquendi firmiorem voluntatem
habere, exiſtimamus.

Ea ergo Veracitas cum in Deo, qui
prima fallique & fallere neſcia Veritas eſt,
inſinita ſummæque ſit, ejus locutio, ſive
aliquid nobis manifeſtantis revelatio om-
ni humana locutione majorem, & firmiſ-
ſimū aſſenſum meretur, juxta illud Apo-
ſtolicum, *Si teſtimonium hominum acci-*
pimus,

pimus, testimonium Dei majus est, 1. Joan. cap. 5. v. 9. & alterum S. Basilij asserentis, majorem auctoritatem fidemque debere verbis Domini, quam ulli quantumvis certissimæ animi nostri expleioni.

20. Porro Divina etiam Fides non omnis Catholica est; cum, si Deus alicui soli revelaret extremi judicii diem, vel successionem in Ecclesia vel Principatu, revelationi, propter summam Dei per eam loquentis auctoritatem, præstitus assensus firmissimus, Fides quidem Divina, sed non Catholica foret; quia talis Fides est, & dicitur sola Universalis totòque orbe diffusa, ut est Christiana Fides Ecclesiæ Romanæ: quæ propterea sola Catholica nominatur, teste S. Augustino *Lib. de Vera Relig. cujus cap. 7. Tenenda, inquit, est Christiana Religio & ejus Romana Ecclesiæ communicatio, quæ Catholica est & Catholica nominatur non solum à suis, sed & ab omnibus inimicis.* Unde etiam ejus subditi fideles Christiani Catholici vocantur, *1. 1. §. 1. C. de summa Trinit. & hoc nomine plusquam octuagies veniunt in Instrumento Pacis Monasteriensis, cæteros A catholicos appellante. Neque hoc injuriâ; quia Romana & Catholica Ecclesiæ Fides sola à Christo propagata ad nostra usque tempora, totòque Orbe prædicata; ac proinde Catholica nomen sola promerita est; cum, ut Vincentius Lirinensis ait, *Propriè verèque Catholicum sit tenere, quod ubique, quod semper, quod ab omnibus creditum est, Lib. contra Hæreses cap. 3.**

21. Fides hæc Catholica homini ad salutem ad eam necessaria est, ut à Concilij Tridentini PP. esse dicatur *Humana salutis initium, fundamentum & radix omnis justificationis, Sess. 6. cap. 8. de Justificatione; cum sine ipsa impossibile sit placere Deo, ad Hebræos cap. 11. v. 6. & ad filiorum Dei consortium pervenire,*

cap. 8. cit. & can. 9. Quæ causa est, cur jam ante sacram Synodum illam Gregorius IX. in sua Decretalium compilatione Canonicis sanctionibus omnibus præmiserit Catholica & Orthodoxa Fidei explicationem, ab Innocentio III. in Concilio Lateranensi IV. Anno à Nativitate Domini 1215. celebrato, concinnatam *c. 1. & c. fin.* quibus textibus.

22. Imprimis explicatur mysterium SS. Trinitatis, tanquam præcipuum Fidei Catholicae objectum; hanc enim quicunque profitentur, Deum, qui rerum omnium principium ac finis est, in Natura unum & trinum in Personis confitentur cum Ecclesia Catholica: quæ divinitus illustrata, SS. Trinitatem secundum Naturam sive communem Essentiam unam & individuum, secundum Personalitates distinctam esse, & *Patrem generantem, Filium ejus Unigenitum, & Spiritum sanctum ab utroque, Patre & Filio, (tanquam uno principio & unica spiratione, c. Unico in 6. procedentem complecti, docet c. 1. & c. fin. cit.*

23. Deinde *c. 1. cit.* declaratur Filij, ab æterno geniti à Patre, altera Nativitas: quæ is in tempore propter nostram salutem de cælo descendit, & Divinam cum Humana natura conjungens, incarnatus de Spiritu sancto ex Maria Virgine & homo factus est, prout etiam in Concilio Viennensi definitum refertur *pr. Clement. Unica*: cujus §. Porro insuper, tanquam erronea & Orthodoxa Fidei veritati inimica, damnatur doctrina negantium aut in dubium trahentium, quod substantia animæ Rationalis verè ac per se humani corporis sit forma: &, qui eam hoc negantium opinionem pertinaciter tenere præsumperint, hæreticis accensentur.

24. Tertio *c. 1. cit.* refertur Christi acerbissima in ligno Crucis Passio & Mors, glo-

Mors, gloriosa ejus Resurrectio & Ascensio in cælum, Ejusdem Passionis ac Mortis meminit etiam *Clemens cit. pr.* unâque approbat ordinem narrationis S. Joannis Evangelistæ *cap. 19. v. 21. & 24.* referentis, Christo post spiritum traditum, jamque mortuo ab uno militum lanceâ latus apertum, contra nonnullorum, eam narrationem temere pervertentium, errorem.

25. Quartò proponitur ejus adventus in Judicium & resurrectio mortuorum, quibus Christus Dominus secundum operum suorum merita pœnam perpetuam redditurus est, aut gloriam sempiternam.

26. Quintò agitur de sacrificio Missæ, in quo sacerdos est idem ipse, qui immolatur, JESUS Christus, cujus corpus & sanguis in eo Altaris Sacramento sub panis & vini specie veraciter continetur: uti & de Sacramentis Baptismi ac Pœnitentiæ: quorum prior in forma Ecclesiæ consueta à quocunque ritè collatus, non solum adultis, sed parvulis quoque ratione, nondum utentibus, proficit ad salutem: quòd etiam à sacra Synodo Tridentina definitum est, *sess. 5. Decreto de Peccato Originali & sess. 7. can. 13. & 14. de Baptismo*: posterioris autem beneficii reparantur, qui post susceptionem Baptismi prolapsi fuerint in peccatum, *c. 1. cit. §. Una V. Etsi & Trident. sess. 14. can. 2.*

Sextò defenditur status Conjugalis; quòd non solum virgines & continentes, sed conjugati quoque per fidem rectam & operationem bonam placentes Deo, ad æternam mereantur beatitudinem pervenire, *c. 1. cit. in fine.*

27. Demum eòdem *c. §. Una verò* traditur doctrina de Una fidelium & Universali Ecclesia: extra quam, sicut nullus omnino salvatur, sic qui eandem cum ipsa fidem corde, ore &

opere confitentur, periculum non est, ne à veritatis & vitæ æternæ semita aberrerent; cùm *Ecclesia illa, disponente Domino, cunctorum fidelium Mater sit ac Magistra, c. fin. cit. ad finem*: de eâque clarissimum Ecclesiæ lumen & Doctorum maximus S. Augustinus disertè asserat, *Ego Evangelio non crederem, nisi me Ecclesiæ Catholice commoveret Autoritas, Tomo 6. contra Epistol. fundament. cap. 5.* Quod S. Doctoris pronuntiatum, ut primo occurfu difficile appareat, Orthodoxum tamen omnino est, maximâque nititur ratione; cùm enim in Evangelio & aliis scripturæ sacræ Libris contentis propositionibus ac sententiis, tanquam Verbo Dei scripto, credi assensu Fidei firmissimò non possit: nisi eum, quò continentur, verè Evangelicum, aut alium Scripturæ sacræ & incorruptæ editionis librum esse, certò & infallibiliter constet: eum autem, quò continentur, verè Evangelicum aut alium sacræ Scripturæ & editionis incorruptæ librum esse, certò & infallibiliter non constet, nisi Ecclesiæ Catholice id docentis magisteriò & definitis Autoritate, Orthodoxè omnino S. Doctor, cum eòque Orthodoxi omnes, Evangelio eòque aut aliò sacræ Scripturæ librò comprehensis propositionibus ac sententiis, tanquam Verbo Dei Scripto, non credunt, nisi eruditi magisteriò & còmoti Autoritate id docentis ac definitis Ecclesiæ: quæ *Columna est & firmamentum Veritatis, 1. Timoth. cap. 2. v. 15.* propter specialem assistentiâ sancti Spiritus Veritatis, à Christo Domino, sponso & capite suo, ipsi luculenter promissam *Joan. cap. 14. cujus v. 16. Ego, inquit rogabo Patrem & alium Paracletum dabit vobis; ut maneat vobiscum in æternum, Spiritum Veritatis qui, cùm venerit, dabit vos omnem Veritatem, Joan. cap. 16. v. 13.* Unde ejusdem S. Doctoris altera senten-

sententia & adhortatio est, *Lingua multe contradicunt veraci doctrinae. Tu Ecclesiam Catholicam tene: à Regula veritatis noli discedere, in Psalm. 30. Con. 3.* quia, ut non minus præclare S. Irenæus, *ubi Ecclesia, ibi & Spiritus Dei: & ubi Spiritus Dei ibi & Ecclesia: Spiritus autem veritas est, Lib. 3. adversus Hæres. cap. 4.* Quam de hac Ecclesiæ autoritate veritate Theologi, præsertim Polemici, divinorum Oraculorum & alij SS. PP. ac DD. testimoniis tam multis luculentisque, tamque perspicua & in summae credibilitatis motivis fundata Ratione confirmant; ut ad cujusvis, aliunde non præoccupati hominis intellectum plenè convincendum, efficacius aliquid prudenter nequeat desiderari.

28. Quare firmissima fide tenenda sunt non solum hæcenus relata, & ex Conciliis Lateranensi, Lugdunensi ac Viennensi à Gregorio IX. Bonifacio VIII. & Clemente V. præsentis Rubricæ subiecta: sed generaliter quæcunque ab Ecclesia Catholica, in ipsdem aut alijs in Spiritu sancto legitime congregatis & capiti suo unitis Concilijs generalibus, novissimæque in sacra & Oecumenica Synodo Tridentina, & extra ea Apostolicâ & Christi in terris Vicariâ Authoritate definita & declarata, tanquam Mysteria & Veritates divinitus revelatæ, Universis fidelibus credenda proponuntur: & contra damnanda reiiciendaque quæcunque ab eadem Ecclesia in aut extra Concilia illa, tanquam erronea & à Deo revelatis Veritatibus inimica dogmata, damnantur ac reiiciuntur. Quorum omnium ac singulorum iusta explicatione vindicationeque adversus hæreticam pravitatem Scholæ Theologicæ relicta, præsentis Rubricæ ternas de ijs dubitationes practicas atextere juvat.

Prima est, an & quorum ex relatis

Catholicæ Fidei Mysterijs Fides Actualis medium ad æternam salutem consequendam homini necessarium sit. Cujus resolutioni

Præmittenda imprimis est partitio 29. gemina Fidei, Una in Habitualem & Actuaalem: quarum illa à Deo infunditur in Baptismo, & in omnibus Christi fidelibus, etiam ad alia cogitatione distractis ac dormientibus, in infantibus & amentibus reperitur ac permanet, donec per peccatum infidelitatis, sive actum Fidei divinæ formaliter oppositum excludatur: ista verò ac transiens in actu intellectus sive istius assensu, Fidei articulis sive mysterijs à Deo revelatis propter summam Dei revelantis autoritatem præstitò, consistit, Laiman *Lib. 2. Theolog. Moral. tract. 1. cap. 8. n. 1.* Altera in Explicitam & Implicitam: quarum illa quis uni vel pluribus Fidei Catholicæ veritatibus, *vg. Deum in Natura esse unum & trinum in Personis, Verbum divinum incarnatum, dari mortuorum resurrectionem,* in se ipsis & expressè propositis, propter summam Dei loquentis autoritatem assentitur: ista verò huiusmodi veritatibus, non in se ipsis & expressis, sed in alio, in quo virtute continentur, explicitè credito, *vg. propter eandem Dei loquentis ac revelantis autoritatem affirmandò vera esse, quæcunque Ecclesia Catholica credenda proponit, quis assentitur, ut rem hanc explicant Archidiaconus in can. 1. dist. 15 n. 7. Azor p. 1. Institut. lib. 8. cap. 7. in fine Sanchez Lib. 2. Moral. cap. 2. n. 2. & Laiman cit. cap. 8. n. 1.*

Deinde discrimen inter geminam necessitatem, Unam Medii, alteram Præcepti: quarum priori sive Medii necessitate homini ad salutem, necessaria dicuntur ea, quibus, licet omnino inculpabiliter, destitutus secundum ordinariam Dei provi-

providentiam salvari non potest: sicut Baptismus reipsa susceptus necessarius est infantibus & aliis carentibus usu rationis: adultis verò idem &, si post Baptismum in peccatum mortale actuale lapsi sint, etiam Poenitentiae Sacramentum, si non reipsa saltem in voto seu desiderio, susceptum. Posteriori verò si ve Præcepti necessitate ad salutem necessarium est id, quod exequi quis tenetur solum ex præcepto; ut, licet id culpabiliter omittens salvari nequeat, salutem tamen consequi valeat, quando id sine culpa propter ignorantiam vel exequendi impotentiam omisit: sicut v.g. bona injustè parta detinentibus ad salutem consequendam necessaria est restitutio; quantumvis enim sine ista Salvari nequeant, quando eam facere possunt & nolunt, salvari tamen sine ea possunt, quando restituendi obligationis habent ignorantiam, vel re aliena perempta non habent, unde præstent ejus æstimationem, Sanchez *cit. cap. 2. n. 1.* & Laiman *n. 2.* His præmissis

32. Proposita dubitatio non procedit de Fide solum Habituali, quæ à Deo infunditur in Baptismo; hanc enim omnibus, etiam infantibus & amentibus, secundum Legem Dei ordinariæ esse medium ad consequendam salutem æternam necessarium, omnino exploratum est ex S. Synodo Tridentina *Sess. 6. cap. 7. de Justificatione*, Baptismum vocante *Sacramentum Fidei* (saltem Habituali) sine qua nulli unquam contigit justificatio: & *Sess. 7.* definitivè pronuntiantis, *Si quis dixerit, Baptismum liberum esse, hoc est, non necessarium ad salutem, anathema sit. can. 5. de Baptismo.* Sed de Actuali: de qua acceptæ dubitationis

33. Catholica resolutio est, adultis & ratione plenè utentibus omnibus ad salutem necessitate Medii necessariam esse a-

aliquam fidem Actualem, ut colligitur ex Verbis, *Qui non crediderit, condemnabitur*, Marci *cap. 16. v. 16.* & ex doctrina S. Gentium Doctoris & Apostoli ad Hebræos *cap. 11. v. 1.* ubi Fides inquit, *est sperandarum substantiarum rerum*, hoc est, sperandæ salutis fundamentum; hinc enim *v. 6.* subdit, *Sine fide impossibile est placere Deo.* Ratio est; quia ejusmodi adultus non justificatur, nisi justificationem speret, doleat de peccatis, & Deum super omnia diligat, saltem virtualiter, ut ex ejusdem S. Concilii *Sess. 6. cit. cap. 7.* constat: quæ omnia Fidem præsupponunt, Suarez *de Fide disp. 12. s. 2. n. 5. cit.* Sanchez *n. 3. & 4.* & Laiman *n. 3.*

In speciè autem adultis rationis 34. usa prædicit Medium ad salutem necessarium est, ut explicitè credant Deum esse & esse Remuneratorem sive, ut D. Thomas loquitur, Deum & Providentiam ejus, prout apertè traditur à S. Paulo *cap. 11. cit. v. 6.* dicente, *Crede oportet accedentem ad Deum, quia est & inquirentibus se Remunerator sit.*

35. Iisdem, saltem post Evangelii promulgationem, ita necessariam esse explicitam fidem SS. Trinitatis & Incarnationis, cum *cit.* Sanchez *n. 8.* Valentia *2.2. disp. 22. n. 4.* & aliis defendit Becanus *de Fide cap. 12. q. 2. concl. 3.* propter textus, *Docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti.* Matth. *cap. 28. v. 19.* *Misit Deus Filium suum &c. ut salvetur mundus per ipsum, & Qui autem non credit in eum, jam judicatus est.* Joan. *cap. 3. v. 17.* *Scientes, quòd non justificatur homo ex operibus legis, nisi per fidem JESU Christi,* Galat. *cap. 2. v. 16.* hoc est, in JESUM Christum, ut colligitur ex Græco contextu.

36. Verum hi & alii ejusmodi textus, sicut & SS. PP. eis consonæ sententiæ, commodè intelligi possunt, de necessitate Præcepti, aut fide solùm implicita. Unde verisimilius distorum, & multò magis reliquorum Fidei articuloꝝ explicitam Fidem Medii necessitate necessariam non esse, cum S. Thoma 2. 2. q. 2. art. 7. ad 3. docent Sotus in 4. disp. 5. q. 2. cit. Suarez disp. 12. de Fide S. 4. n. 10. Henriquez Lib. 4. de Sacram. cap. 21. §. 2. & Saà V. Fides n. 1. Ratio est; quia ejusmodi explicitæ Fidei necessitas non ostenditur ex naturæ rei; cum salvari valeant Gentiles: de quibus tamen, quomodo dicta Mysteria explicitè credere possint, planè non apparet, præsertim cum inter Christianos tam rudes homines reperiantur, qui Mysteria hæc vero conceptu nunquam apprehendant: imò talem conceptum habere vix possint furdi ac muti à nativitate; quibus tamen tanquam veris Christianis Sacramenta ministrantur. Neque ex Sacra Scriptura, ut dictum est. Neque ex S. Synodo Tridentina, aliòve Concilio vel Ecclesiæ definitione; cum, quæ id tradatur, nulla extet.
37. Altera dubitatio est de necessitate Præcepti. Quò modò recepta D. Thomæ q. 2. cit. art. 5. cit. Suarez disp. 13. f. 3. & aliorum T. T. doctrina est, adultis Christianis omnibus necessariam esse explicitam Fidem non tantum Dei, ut Creator ac Remunerator, atque etiam Trinus & Unus est, & JESU Christi Redemptoris: sed aliorum quoque Mysteriorum, comprehensorum in Symbolo Apostolorum. Quòd de his communiter sumitur partim ex perpetua praxi Ecclesiæ Catholicæ, ad Baptismum, in quo Fidei professio fit, adultos non admittentis, nisi Symbolum didicerint *can. Ante viginti 53. can. Baptizandos 56.*

Et can. Non liceat 57. disp. 4. de Consec. partim ex eo; quòd quilibet Christianus utique scire teneatur substantialia suæ Religionis: quæ continentur in Symbolo, ab Apostolis divinò spiritu afflatis composito, antequam ad prædicandum omni creaturæ Evangelium per totum terrarum orbem dispergerentur, ut habetur Catechismi Romani cap. 1. n. 2. & 4. Necessaria tamen non est exacta intelligentia singulorum Symboli articuloꝝ: sed sufficit explicita cognitio eorum quoad substantiam, & ut verbis Symboli proponuntur, *cit. Sanchez cap. 3. n. 17. Azor cap. 6. q. 5. & Palao Tract. 4. disp. 7. p. 10. n. 5.* Verisimilius etiam graviter præcepta non est notitia omnium circumstantiarum in Symbolo expressarum, v. g. quòd Christi Passio sub Pontio Pilato, & Resurrectio tertia die contigerit, ut notat Haunold. *Theolog. Speculat. Lib. 3. tract. 1. n. 411.*

Præter Symbolum adultis graviter præcepta est Fides & notitia sanctissimi Missæ Sacrificii & quòd in isto offeratur Christus, hoc ipso; quòd ejus auditio graviter sit præcepta: & Sacramentorum 6. r. *cit.* expressorum, scilicet Baptismi ac Penitentia; quia sunt media ad salutem necessaria, ille quidem lapsus per peccatum Originale, ista verò relapsus per peccatum actuale, post baptismum commissum: & Eucharistia; quia, sicut Confessio annua, sic istius sumptio in Paschate adultis omnibus graviter præcepta est, *c. Omnis utriusque 12. de Pœnit. & remiss. cit.* Sanchez n. 9. & Suarez f. 4. n. 12. Reliquorum verò Sacramentorum, Confirmationis, extremæ Unctionis, Ordinis ac Matrimonii, sicut susceptio, sic etiam explicita fides & notitia præcepta probabilius non est, nisi ea sumere volentibus. Sanchez l. cit.

Demum adultis graviter præcepta etiam

etiam est notitia præceptorum Decalogi & Ecclesiæ; quia sunt leges Ecclesiæ universales, à Fidelibus omnibus observandæ: & Orationis Dominicæ; quia ex una, Deum orare ac deprecari omnibus est necessarium: ex altera verò parte, omnium efficacissima id faciendi formula est Oratio Dominica, ut aliis DD. relatis volunt *cit.* Sanchez n. 9. & 10. & Palao p. 10. n. 8.

40. Quantumvis autem fideles prædicta ignorantes graviter peccent, nisi ignorantia, ob defectum facultatis & occasionis discendi, invincibilis sit: necessarium tamen necessitate Præcepti, etiam rudes sub mortali obligantis, non est, ut quis ea ordine ac memoriter possit recenfere: sed eorum saltem substantiam scire debet, ut de aliquo interrogatus dicere valeat, esse unum ex Mysteriis Fidei divinæ, Sanchez l. cit. n. 19. & Haunold, *cit. tract. 1. n. 414.* Unde,

41. Dubitatio tertia nascitur, an hujusmodi notitia sufficiat omnibus Christi Fidelibus? Certum est majorem exigi in iis, quibus Christianæ Fidei prædicatio defensionisque aut animarum cura ex Officio incumbit. Rationem reddit S. Thomas *cit. q. 2. art. 6.* quia, sicut Angeli Superiores, qui illuminant inferiores, notitiam de rebus divinis plenioram quam isti habent, teste S. Dionysio Areopagita *Hierarch. celest. cap. 12.* sic etiam superiores homines, ad quos spectat alios erudire, plenioram & magis distinctam, quam alii notitiam habere debent.

42. In specie Parochi & quicumque habentes officium & obligationem alios docendi, ut sunt Professores, Concionatores, & Confessarii, eam Mysteriorum Fidei scientiam habere debent; ut ea explicare, aliqualem de iis rationem reddere, & difficultatibus communiter occurrentibus satisfacere valeant; aliis enim idonei non

essent ad munus alios instruendi, *cit.* Suarez *disp. 13. f. & n. 6.*

Præ aliis autem Episcopi & Ecclesiarum Pastores Mysteriorum credendorum cognitione exactâ excellere debent; ut singulorum rationem omni postulanti reddere, Hæreticos redarguere, & contra eos Catholicam veritatem, non quidem ex tempore, sed permissâ deliberatione & adhibito aliorum consilio, propugnare & errores confutare possint, ut constat ex S. Paulo ad Titum *cap. 1. v. 9. can. Qui Ecclesiasticis 2. dist. 36. can. Omnes 6. dist. 38.* Trident. *Sess. 22. cap. 2. de Reformat.* & Pontificalis Romani *Rubric. de Ordinat. electi in Episc.*

ARTICULUS. III.

De Catholicæ & Orthodoxæ Fidei Professione.

SUMMARIUM.

44. Hanc introducendi ratio.
45. Ad eam emittendam de beneficiis curatis:
46. De Canonicatu & Dignitate Cathedrali provis.
47. Sub pena amissionis fructuum,
48. Post Sententiam restituendorum, obligantur:
49. Quin tamen amittant Distributiones.
50. Ad eandem professionem omnes Ordinis Episcopalis,
51. Et Regulares etiam Prelati:
52. Professores, & ad Gradum literarum promovendi obligantur.
53. Eam per procuratorem edi posse, negantium.

54. Et affirm.